

ти й називати нікчемою. На наш погляд, саме це жахливе ставлення до талановитого сина і незагоєна рана від батьківської нелюбові і призвели до проблем із залежностями. Адже відомо, що завдяки батьківській любові та підтримці, а головне – вірі в дитину, навіть пересічні діти часом виростають обдарованими, цілісними особистостями з гідною самооцінкою. А талановиті, позбавлені цієї любові і підтримки, навіть якщо й реалізують свій потенціал та досягають успіху, стикаються з психологічними проблемами. Цікаво, що справжній Джонні Кеш зазначав, що батько його любив. Чи це його віра, чи таке сприйняття. Хоча відомо про їхні складні стосунки. А режисер розповів свою історію логічно й послідовно.

Із безодні страждання до нормального життя співака повернула любов. Любов і підтримка коханої Джун Картер. За щирим зізнанням самого співака: *«Ми поєдналися десь між Землею і Небесами. Вона спустилася для короткої зустрічі, щоб дати мені сили і натхнення <...> Я кохаю її всім серцем»*.

1968 року музикант випускає один зі своїх найуспішніших альбомів *«At Folsom Prison»*, записаний, до речі, з концерту у в'язниці. Після весілля творчий дует успішно виступає і записує музику протягом 35 років. І в засвіти Джун і Джонні пішли майже одночасно: вона – у травні 2003 року, а він – через чотири місяці.

Однак стрічка завершується романтичним епізодом: 1968 року на концерті в Лондоні, під час спільного виступу, Джонні прямо на сцені робить коханій пропозицію. Так і сталося в їхньому житті, і, на наш погляд, саме така кінцівка пасує стрічці найбільше.

Варте уваги й те, що робота над фільмом розпочалася ще за життя Джонні і Джун, тож співак сам обрав на головну роль Хоакіна Фенікса. І не дарма: ще на початку 2000-х рр., задовго до сенсаційного Джокера, маловідомий актор гучно заявив про себе, зігравши огидного римського імператора Коммода в оscarоносному історичному блокбастері *«Гладіатор»* (режисер Рідлі Скотт). За цю роботу актор отримав дві престижні кінопремії у категорії «Краща чоловіча роль другого плану», а подальша співпраця з культовим майстром містично-психологічного трилера, індійським режисером Найтом Ш'ямаланом, засвідчила великий потенціал цього актора, а головне, що Хоакін Фенікс – актор поза амплуа, він здатен зіграти будь-кого.

В образі Джонні Кеша актор блискуче продемонстрував усе різноманіття своєї артистичної палітри. Барви гумору й гіркої трагедії, усмішка і глибока думка в Хоакіна Фенікса не просто сусідять, а й оригінально зливаються в єдине художнє ціле. Тому й не дивно, що за створення цього соковитого персонажа актор отримав «Золотий глобус», а Різ Візерспун, яка також талановито і пронизливо щиро втілила характер своєї героїні, – «Оскар» як «найкраща акторка».

Окрім цих ключових відзнак, картина Джеймса Менголда зібрала купу почесних нагород, а саме: «Золотий глобус» як найкращий фільм у жанрі комедійного мюзиклу, а також «BAFTA» за найкращий звук і «Греммі» в категорії «Найкраща збірка саундтреків для кіно».

Ризикнули і виГРАли!

Вікторія Котенок

Минулого року багато театральних і кінофестивалів перенесли або провели в режимі онлайн. Тож справжніми героями можна вважати тих організаторів, яким, попри карантинні обмеження і перепони, таки вдалося провести запланований захід наживо. Серед них – Всеукраїнський театральний фестиваль-премія «ГРА». Звісно, довелося дещо змінити, але головне, що подія відбулася: лауреатів оголошено, грошові премії на реалізацію нового творчого проєкту роздано. Отже, театри заохочені до подальшої творчості й участі в наступному фестивалі.

На адресу НСДУ, засновника й організатора «ГРИ», на початку 2020 року надійшло 83 заявки від 68 театрів України. У березні експертна рада оголосила лонг-лист з 28 вистав, а далі – після перегляду експертами вистав наживо – мало відбутися оголошення шорт-листа, показ 12 вистав у Києві й оголошення переможців. Зважаючи на форс-мажорні обставини, оргкомітет відмовився від підсумкового фестивального тижня за участю міжнародного журі й оголосив лауреатами всі вистави, що потрапляють до шорт-листа. Також через відсутність конкуренції (деякі театри не змогли наживо показати вистави експертам) довелося зняти номінацію «Найкраща хореографічна/балетна/пластична вистава». Натомість преміями нагородили ще дві вистави в інших номінаціях. Таким чином, з дванадцяти нагород п'ять отримали київські театри (Театр ім. Івана Франка, Молодий театр, «Золоті ворота», Театр драми і комедії на лівому березі Дніпра), дві – одеські (Музично-драматичний театр ім. Василя Василька, Театр опери та балету) і по одній – колективи з Сум (Театр драми та музичної комедії ім. Михайла Щепкіна), Львова (Театр для дітей та юнацтва), Полтави (Театр ляльок), Івано-Франківська (Театр ім. Івана Франка) і Харкова (Театр опери та балету).

Журнал «Кіно-Театр» висвітлює яскраві театральні події, на його сторінках з'являлися рецензії і відгуки на деякі постановки-лауреати III «ГРИ»: на «Дванадцять ніч, або Що захочете» Івано-Франківського театру (№ 5, 2019) і «Сімейний альбом» Київського театру драми і комедії (№ 2, 2020), що перемогли в номінації «Найкраща експериментально-пошукова вистава»; на «Альбатросів» Київського театру драми і комедії (№ 2, 2020; № 4, 2020) – «Найкраща драматична вистава»; на «Лимерівну» Київського театру ім. Івана Франка (№ 5, 2019) – «Найкраща вистава камерної сцени». Є ще два переможці малої сцени – пластична мелодрама *«Miłość/Любов»* Київського театру «Золоті ворота» і військова драма «Ласкаво просимо до пекла» Київського Молодого театру, про які піде мова.

Театр «Золоті ворота» продовжує експерименти з жанрами і формами, пошуки нових засобів виразності. Для цьо-

го часто запрошує українських і зарубіжних режисерів (деколи акторів) різних театральних шкіл і напрямків. Саме такою пошуково-експериментальною постановкою стала «Miłoś/Ljubov» польського хореографа і перформера Миколая Миколайчика. Він був солістом Великого театру імені Станіслава Монюшка в Познані, членом колективу Вроцлавського театру пантоміми і Польського театру танцю, постановником сценічного руху у виставах таких польських режисерів, як Кшиштоф Варліковський, Майя Ключевська, Міхал Борчух, Гжегож Яжина. Визнання і високу оцінку глядачів та критиків хореограф отримав після постановки танцювального триптиху «Очікування» («Waiting»), «З тобою хочу дивитися світ» («Z tobą chcę oglądać świat») і «Насолода любов'ю» («Plaisir d'amour»).

В основі вистави «Miłoś/Ljubov» немає конкретної п'єси і навіть чіткої сюжетної лінії. Це колаж історій, які об'єднує одне поняття – любов. Творці провадять дослідження: що таке любов, якою вона буває, з чого складається і чи кожен здатен її відчувати? Як про неї треба говорити: голосно, пошепки чи мовчки, радіючи чи плачучи, наодинці чи привселюдно, онлайн чи наживо? Як до неї ставитися: як до найвищого блаженства, вигаданої ілюзії чи кари небесної?

Актори – Христя Люба, Дар'я Твердохліб, Орест Пастух, Андрій Поліщук, Артем Пльондер, Володимир Ковбель, Владислав Оніщенко – грають самих себе. Усі разом і кожен окремо вони намагаються визначити, що таке любов до чоловіка, до жінки, до дітей, до самого себе, до своєї професії, до світу. У виставі звучать історії з їхнього життя, а також наукові й енциклопедичні тези, цитати з духовної та художньої літератури. Актори в пластично-ігровій формі намагаються прожити ці тексти, пізнати їхню суть і донести до глядачів у залі. Оскільки у виставі Миколайчика багато танцю, сценічного руху і пластичних етюдів, на сцені майже відсутня декорація. Простір віддано акторам і їхній грі. Лише кілька складаних дерев'яних стільців, що їх виконавці часто переносять і ставлять у різних кутках сцени, – символ швидкоплинності й мінливості нашого світу. Настрій задає різножанрове музичне оформлення: від оперних арій до сучасної поп-музики (у запису), а також пісні, які актори виконують наживо.

Вистава Молодого театру «Ласкаво просимо до пекла», поставлена Андрієм Білоусом за п'єсою Володимира Зуєва «Мамочки», розповідає про другу російсько-чеченську війну, що тривала в 1999–2009 роках. Жакіття війни передано через біль матерів, які шукають своїх загиблих синів на чужині. А ще – через несхвальну позицію російських солдатів щодо дій їхнього головнокомандувача. Режисер побачив, що п'єса дослівно змальовує війну на сході нашої країни. Бо загарбник, не роблячи висновків зі своїх колишніх помилок, продовжує наступати на ті самі граблі. Творцям вистави «стало цікаво зазирнути в обличчя ворога, побачити смерть його очима, спробувати знайти спосіб зупинити страхіття»¹. Жанрово режисер визначив

Олексій Тритенко, Артем Мартинішин та Ірина Кравченко у виставі «Ласкаво просимо до пекла». Режисер Андрій Білоус. Київський Молодий театр.

її як «сповідь убивць». Вистава показує два паралельних світи: реальний, у якому матері шукають синів (освітлення сцени біле), і потойбічний – пекло, в яке за свої гріхи потрапляють убиті російські солдати (освітлення – червоне). З декорацій на сцені бачимо лише цинкові труни, які для мерців є схованками, а для магерів – тимчасовими лежачками і полем бою, в землі якого вони шукають загиблих (художник Борис Орлов). Мертві солдати у пеклі вишукують таких самих убитих воїнів. Вони ніби продовжують свою службу, хоча насправді розуміють усю безглуздість цієї війни. Лише тут хлопці збагнули, що їх обмануто, адже деяким навіть не казали, куди і для чого їх везуть. А також те, що більшість їхніх тіл навіть не заберуть і не поховають по-людськи, адже їхній президент на всіх теле- і радіоканалах заявляє, що російських солдатів на території України немає. «Нас тут немає!!!» – в істеричі вигукує один із них. Зрештою, до них у пекло потрапляють і їхні матері, які підірвалися на міні, і тележурналіст, який знімав фейкові новини. Постановники вистави «Ласкаво просимо до пекла» не прагнули викликати співчуття до ворогів чи показати, що вони – жертви обставин. Абсолютно ні. Митці закликають усвідомлювати свої вчинки, апелюючи до людяності, до припинення війни, до миру. Бо в усіх солдатів є сім'я – батьки, дружина, діти. І смерть кожного є непоправною трагедією для його родини. Незалежно від того, громадянином якої країни він є. Саме тому у фіналі українські воїни саджають у трунах із землею маки (символ пам'яті і примирення). А ще це вистава про біль і муку, що її відчуває магі, у якої безвісти зникає син на війні. Де його шукати: на батьківщині чи чужині? Жінки, наче неприкаяні привиди, блукають у пошуках дорого серцю чоловіка: комусь щастить знайти живого, але в полоні, комусь відкопати мертвого, хтось підривається на міні, а деякі все життя шукають, але так і не знаходять. Сподіваємося, що наступна «ГРА» відбуватиметься у звичному режимі і що глядачі у великій залі (заповненій на 100%) зможуть подивитися найкращі вистави України.

2020р.

¹ <https://molodyytheatre.com/repertoire/laskavo-prosymo-do-pekla>